

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Однією з головних проблем сьогодення для українського суспільства є підвищення енергоефективності економіки, і вирішити цю проблему можливо виключно шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій та обладнання. Одним із найважливіших показників ефективності економіки є енергоємність виробництва і політика провідних країн світу спрямована на її зниження. Починаючи з 2000 року в Україні також спостерігається динаміка зменшення енергоємності валового внутрішнього продукту, але незважаючи на таку динаміку, рівень цього показника (0,466 кг. н.е./дол. США) більш ніж в 2,2 рази перевищує середній рівень енергоємності ВВП розвинених країн світу (0,21 кг. н.е./дол. США) [1].

Подолання значної диспропорції в економічному розвитку України та провідних країн світу зумовлює потребу в інноваційному підході до розвитку економіки та прискореному розвитку високотехнологічних виробництв. У зв'язку з цим провідне місце в інноваційній політиці держави мають посісти розробки, пов'язані з модернізацією енергоспоживання найбільш енергоємних галузей промисловості.

Машинобудування є однією з базових галузей ринкової економіки, тому що від неї залежить конкурентоспроможність всіх видів економічної діяльності, міра задоволення споживчих потреб соціуму, національний та міжнародний імідж країни. Щорічна потреба в енергетичних ресурсах машинобудівного комплексу України складає приблизно 4,5–5,0 млн. т у. п. В той же час потенціал енергозбереження в галузі оцінюється в 25–30% до щорічного споживання [2]. Отже, необхідно підвищувати енергоефективність цієї галузі промисловості і починати це потрібно з розробки та впровадження відповідних заходів на макро, мезо- та мікрорівнях.

Основними напрямками енергозбереження машинобудівної галузі є впровадження нових та вдосконалення існуючих технологій та обладнання, скорочення втрат енергоресурсів, підвищення якості продукції, вдосконалення та скорочення втрат сировини та матеріалів, заміщення і вибір найбільш ефективних енергоносіїв тощо.

На даний час основним фактором зниження енергоємності в усіх галузях економіки є формування ефективно діючої системи державного управління сферою енергозбереження. Останнім часом в Україні існує механізм управління енергозбереженням, який фактично складається з

чисельних нормативних документів, законодавчих актів та енергозберігаючих програм. Однак моніторинг реалізації цих програм свідчить про їх неефективність перш за все через відсутність єдиного координаційного центру та методичного забезпечення процесу енергозбереження, а також через відверте ігнорування проблем енергоефективності окремими суб'єктами господарювання.

Удосконалення системи управління енергоспоживанням на рівні підприємства з метою оптимізації витрат на енергоресурси є в сучасних умовах надзвичайно важливим завданням, розв'язання якого потребує комплексного здійснення технічних, економічних та організаційних заходів, оформлених у вигляді цілісного інноваційного проекту. Для управління інноваційними проектами підприємство повинно постійно проводити моніторинг та оцінку рівня свого інноваційного потенціалу, адже лише за умов розв'язання цього завдання стає можливим прийняття стратегічних та тактичних рішень щодо подальшого розвитку підприємства.

Для підприємств, які обирають для себе енергозберігаючий шлях розвитку, вирішення цього завдання стає не менш актуальним, адже лише аналізуючи внутрішні можливості та обмеження, можливо обрати напрямок розвитку, рух у якому дасть змогу досягти поставлених стратегічних цілей за умов максимально ефективної реалізації інноваційного потенціалу підприємства. В такому контексті енергозбереження можна розглядати як пріоритетний напрямок реалізації інноваційного потенціалу підприємства і першочерговими завданнями в дослідженні цього питання стає розкриття сутності інноваційного потенціалу, детальний аналіз його структури, дослідження існуючих методів його оцінки, визначення пріоритетності енергозбереження серед альтернативних напрямків інноваційного розвитку, визначення частки інноваційного потенціалу, яка може бути ефективно реалізована у напрямку енергозбереження на промисловому підприємстві і, наприкінці, аналіз ефективності використання цього потенціалу.

Підсумовуючи, можна зробити висновки про важливість та необхідність дослідження процесу реалізації інноваційного потенціалу промислового підприємства, яке однією з стратегічних цілей обирає для себе підвищення енергоефективності виробництва з головною метою підтримання високого рівня конкурентоспроможності продукції, що стає необхідним за таких жорстких конкурентних умов, у яких сьогодні опинилася промисловість України.

1. Енергоефективність як ресурс інноваційного розвитку: Національна доповідь про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності у 2008 році/ С.Ф. Єрмілов, В.М. Гесць, Ю.П. Ященко, В.В. Григоровський, В.Е. Лір та ін. – К., НАЕР, 2009. - 93с.

2. Галузева програма енергоефективності та енергозбереження на період до 2017 року, затверджена наказом Міністра промислової політики України № 152 від 25.02.2009 р.